

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12C/299/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2215210943
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2017:2215210943.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v spore žalobcu: T. X., B.. XX.XX.XXXX, X., Š.. W. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou: LG Legal, s. r. o., Bratislava - Mestská časť Ružinov, Seberíniho 9, proti žalovanému: Slovenská republika, v zast. Ministerstvom spravodlivosti SR, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 3.300,54 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšku súd žalobu z a m i e t a .

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

(1) Žalobca sa žalobou zo dňa 08.06.2015 domáhal rozhodnutia súdu, ktorým by žalovaného zaviazal k zaplateniu 205.274,13 eur titulom náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej mu neoprávneným trestným stíhaním. Žalobu odôvodnil tým, že v júni 2006 si prostredníctvom internetového portálu žalobca písal s osobou používajúcou určité meno (pričom neskôr sa v trestnom konaní žalobca dozvedel, že pod predmetným používateľským menom vystupoval príslušník PZ), išlo o neverejnú komunikáciu, a uvedená osoba nabádala žalobcu, aby sa hanlivo vyjadroval o Maďaroch žijúcich na Slovensku, neskôr navrhla žalobcovi osobné stretnutie, na ktoré sa žalobca dostavil, a tam už žalobcu čakali príslušníci PZ a zobrali na výsluch na policajné oddelenie. Dňa 28.08.2006 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za prečin poškodzovania cudzej veci a prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia a podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti. V ten deň bola žalobcovi obmedzená osobná sloboda a uznesením tunajšieho súdu zo dňa 31.08.2006 bol žalobca vzatý do väzby z dôvodu obavy z pokračovania žalobcu v trestnej činnosti. Žalobca bol z väzby prepustený až po štyroch mesiacoch. Rozsudkom tunajšieho súdu (č. k. 1T/199/2007-233 zo dňa 04.06.2008) bol žalobca uznaný za vinného, uznesením odvolacieho súdu bol rozsudok prvoinštančného súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie prejednanie a rozhodnutie. V poradí druhým rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 04.05.2011 v spojení s uznesením odvolacieho súdu bol žalobca (právoplatne dňom 12.01.2012) oslobodený spod obžaloby. Žalobca má za to, že v danom prípade došlo k nezákonnému a protiprávnemu konaniu jednotlivých orgánov konajúcich v mene štátu. Jediným usvedčujúcim dôkazom vo veci boli prejavy na internete získané nezákonným spôsobom, ktorá skutočnosť je konštatovaná aj v odôvodnení uznesenia odvolacieho súdu. Obmedzenie osobnej slobody žalobcu bolo poznačené výrazným zneužitím právomoci verejného činiteľa, pretože dňa XX.XX.XXXX bol na Obvodnom oddelení PZ v Š. zbitý troma príslušníkmi PZ. Voči týmto príslušníkom bola vznesená obžaloba. Prvým nezákonným, neodôvodneným a arbitrárnym rozhodnutím bolo už rozhodnutie o väzbe, nakoľko žalobca mal v čase rozhodovania o väzbe XX rokov, nikdy nebol trestne stíhaný a skutky, ktoré sa mu kládli za vinu neodôvodňovali vzatie do väzby. Ďalším nezákonným rozhodnutím

bolo rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým súd uznal žalobcu za vinného, pričom poukazujúc na uznesenie odvolacieho súdu o zrušení napadnutého rozhodnutia a vrátení veci na ďalšie konanie, sa prvostupňový súd nezaoberal námietkou žalobcu, že sa priznal len zo strachu v dôsledku správania príslušníkov PZ ani tým, že žalobca nevykonával čin verejne. Trestné konanie trvalo neúmerne dlho, keď rozhodnutie o väzbe bolo vydané 31.08.2006 a oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť až 12.01.2012. Žalobcovo dobré meno v spoločnosti a bezúhonnosť boli šesť rokov spochybňované, žalobca a jeho rodina boli neustále vystavovaní tlaku svojho okolia, ktoré spochybňovalo morálne hodnoty žalobcu. Žalobcova povest' bola značne znížená na verejnosti, o jeho prípade sa viackrát zmieňovali mienkotvorné médiá na Slovensku. Dňa 22.12.2014 žalobca doručil žalovanému žiadosť o predbežné prerokovanie jeho nároku (§ 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci). S poukazom na článok 46 ods. 3 Ústavy SR („každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu,...“), na § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka („každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti“), na § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. („právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní“), tiež na § 6 ods. 1, § 8 ods. 5, § 17 ods. 1, ods. 2, § 18 ods. 1, ods. 3 zákona uviedol, že zákon o zodpovednosti za škodu síce výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, ale v súlade s ustálenou súdnou praxou ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Súdna judikatúra uvádza, že ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších zákonných predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Je potrebné vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté, a teda v rámci spoločnosti utrpel ujmu, ktorú by ako poškodený mal mať na hradenú. Ďalej poukázal žalobca na to, že zákon o zodpovednosti za škodu zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, bez ohľadu na zavinenie, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa správnosť rozhodnutia orgánu štátu, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť, rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Žalobca bol v čase väzby zamestnaný, a keďže nemohol vykonávať svoje pracovné povinnosti v mesiacoch august až november 2006, prišiel o svoju mzdu a zároveň uhradil zamestnávateľovi odvody, ktoré za neho zamestnávateľ odviezol. Za štyri posledné riadne odpracované mesiace v roku 2006 žalobca zarobil 1.951,70 eur netto, čo predstavuje jeho priemernú mesačnú mzdu vo výške 487,93 eur - tu žalobca žiada náhradu mzdy vo výške 1.951,72 eur za čas, ktorý strávil vo väzbe (4 mesiace), súčasne žalobca žiada o úhradu odvodov, ktoré uhradil zamestnávateľovi vo výške 36,75 eur. Žalobca si ďalej uplatňuje v zmysle § 18 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu trovy právneho zastúpenia ako účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, a to v celkovej výške 3.285,66 eur, žalobca si tiež uplatňuje trovy právneho zastúpenia vzniknuté v súvislosti s predbežným prerokovaním jeho nároku vo výške tarifnej odmeny (bez špecifikácie). K uplatnenej výške nemajetkovej ujmy žalobca s poukazom na § 17 ods. 3 zákona o zodpovednosti za škodu uviedol, že celé trestné stíhanie vedené voči nemu bolo poznačené viacerými pochybeniami - žalobca bol štyri mesiace vo väzbe, obmedzenie osobnej slobody žalobcu bolo poznačené výrazným zneužitím právomoci verejných činiteľov (žalobca bol zbitý príslušníkmi PZ), žalobca ako XX-G. chlapec bol vystrašený z postupu a brutality príslušníkov PZ, dovtedy nebol nikdy trestne stíhaný, bol bezproblémový, pracovitý a v pracovnom kolektíve obľúbený, o čom svedčí pracovný posudok zamestnávateľa, voči žalobcovi bolo neoprávnené vedené trestné stíhanie šesť rokov, žalobcove morálne zásady a hodnoty, jeho občianska bezúhonnosť a charakter boli v očiach verejnosti dlhodobo v mienkotvorných médiách spochybňované, čo negatívne ovplyvnilo jeho ďalší osobný aj profesionálny život, žalobca si nevedel po dobu šiestich rokov usporiadať svoj osobný život, nakoľko si nebol istý, či nebude opätovne obmedzená jeho osobná sloboda (nemohol ani požiadať o hypotekárny úver na financovanie vlastného bývania pre seba a svoju rodinu), mal obavy, či sa situácia ohľadne jeho väzby a vedenia trestného stíhania prejaví na jeho postavení v práci, jeho následný návrat do práce bol traumatizujúci, kolegovia žalobcovi neverili a stránili sa kontaktu s ním, neoprávneným trestným stíhaným bola zasiahnutá aj najbližšia rodina žalobcu - matka žalobcu mala psychické problémy, nevedela sa vyrovnáť s tlakom okolia, v C. XXXX sa pokúsila o samovraždu, kedy ošetrujúci lekár konštatoval reakciu na ťažký stres, následne bola matka žalobcu liečená v psychiatrickej ambulancii pre zmiešanú úzkostnú a depresívnu poruchu spojenú s depresívnymi náladami, stratou na váhe, úzkosťou, zníženou koncentráciou a pozornosťou, pričom predmetné zdravotné problémy sa

objavili až po vzatí žalobcu do väzby a pre tieto problémy matky sa musela sestra žalobcu vrátiť zo zahraničia na Slovensko a opustiť dobre platené zamestnanie v zahraničí, tieto udalosti ťažko psychicky znášal zase žalobca a s poukazom na uvedenú závažnú ujmu, ktorú žalobca utrpel, má za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a žalobca požaduje úhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 200.000 eur. V tomto smere poukázal žalobca na rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR - zo dňa 03.07.2012 vo veci sp. zn. 30Cdo 2357/2010 a vo veci sp. zn. 30Cdo 4280/2011. Na záver žalobca opakovane zdôraznil, že žalobca mal v čase obmedzenia jeho osobnej slobody len XX rokov, dovtedy nebol nikdy trestne stíhaný a jeho jediným previnením bolo odmontovanie dvoch tabuliek (ktoré neskôr nepoškodené vrátil) s maďarským názvom obce, pričom príslušníci PZ po obmedzení jeho osobnej slobody použili voči nemu neprimerané fyzické násilie, hoci žalobca nekládol žiaden odpor (naopak, bol veľmi vystrašený), následne bol žalobca štyri mesiace vo väzbe a šesť rokov príslušný súd rozhodoval o jeho nevine.

(2) K žalobe sa vyjadril žalovaný písomným podaním z 11.11.2015 (č. listu 66 v spise), v ktorom navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania. Uviedol, že zákon č. 514/2003 Z. z. vyžaduje pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody naplnenie troch predpokladov súčasne - 1. nezákonné rozhodnutie, resp. právny titul, 2. vznik a existenciu škody a 3. príčinnú súvislosť medzi právnym titulom a vznikom škody. K prvému predpokladu uviedol, že žalobca podriadiť rozhodnutie o väzbe, čo je osobitný právny titul, pod režim charakterovo absolútne odlišného právneho titulu - nezákonného rozhodnutia. Žalovaný poukázal na to, že v zmysle § 3 ods. 1 zákona (č. 514/2003 Z. z.) jednotlivé nároky na náhradu škody možno odvodzovať výlučne od štyroch právnych titulov a rozhodnutie o väzbe nemožno podriadiť pod režim titulu nezákonného rozhodnutia práve kvôli jeho špeciálnej povahe vo vzťahu k obyčajnému rozhodnutiu. Zo žalobného návrhu pritom jednoznačne vyplýva, že škoda a nemajetková ujma mala žalobcovi vzniknúť v dôsledku neoprávnenej väzby trvajúcej 101 dní. S poukazom na ustanovenia v § 6 zákona má rozhodnutie vykazovať pojmové znaky nezákonného rozhodnutia, a musí byť zrušené pre nezákonnosť príslušným orgánom, k čomu žalovaný poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2MCdo 17/2011 zo dňa 21.12.2011, v ktorom sa okrem iného konštatuje, že základnou podmienkou návrhu na náhradu škody je okolnosť, že rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, nadobudlo právoplatnosť a že pre nezákonnosť bolo príslušným orgánom zrušené alebo zmenené. Žalobca za nezákonné rozhodnutie označil rozsudok tunajšieho súdu zo dňa 04.06.2008. V danom prípade je podľa žalovaného aplikácia ustanovenia § 6 ods. 3, ods. 4 vylúčená a je potrebné aplikovať úpravu podľa § 6 ods. 1 a ods. 2 a skúmať splnenie podmienok v nich zakotvených. Odsudzujúci rozsudok bol zo strany žalobcu napadnutý odvolaním, teda riadnym opravným prostriedkom, v dôsledku ktorej skutočnosti je podmienka vyžadovaná v odseku 2 splnená, napriek tomu predmetné rozhodnutie nemožno považovať za nezákonné z dôvodu nenaplnenia podmienky upravenej v odseku 1. Odsudzujúci rozsudok (s odkladným účinkom v prípade podania odvolania) nebol zrušený po nadobudnutí právoplatnosti a nemožno preto ustáliť, že by sa jednalo o rozhodnutie nezákonné. Z rozhodnutí súdu v dotknutej trestnej veci vyplýva, že k vzatiu žalobcu do väzby došlo len a výlučne v dôsledku jeho zavineného správania predchádzajúceho vydaniu uznesenia o vzatí do väzby, z dôvodu ktorého je jednoznačne naplnený zákonný predpoklad podľa § 8 ods. 6 písm. a/ zákona priamo vylučujúci priznanie nároku uplatneného titulom rozhodnutia o väzbe. Zavinenie žalobcu na väzobnom trestnom stíhaní možno odvodiť i zo zápisnice o jeho výsluchu zo dňa 31.08.2006, v ktorej je uvedené, že „tvrdenia v návrhu na vzatie do väzby sú pravdivé, neviem prečo som to urobil, veľmi ma to mrzí, viackrát to v živote nespravím“. Žalobca po prepustení z väzby listom zo dňa 13.12.2006 poďakoval súdu za rozhodnutie o jeho prepustení z väzby a v liste skonštatoval, že „ho úprimne mrzí to, čo urobil, či ľuďom alebo svojej matke, to, čo urobil, bolo hlúpe, nelogické a dosť ho to mrzí, nemá nič proti Maďarom a to, čo bolo na internete, bola hlúposť a frajerizmus“. Skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, mali znaky trestných činov a bolo dostatočne preukázané, že ich spáchal obvinený, ktorý sa ich spáchaniu navyše i priznal. K uplatnenej majetkovej škode žalovaný uviedol, že spochybňuje relevanciu informácií, ktoré má žalobcom predložené potvrdenie od zamestnávateľa o jeho príjme preukazovať, z dôvodu absencie riadne čitateľného odtlačku pečiatky dotknutej firmy. Nárok na náhradu mzdy považuje za nepreukázaný, žalobca preukázateľne nemal fixný čistý príjem a žalovaný spochybňuje spôsob výpočtu zisku. Práca žalobcu bola hodnotená každý mesiac inou sumou a za posledné štyri mesiace predchádzajúce väzobnému stíhaniu mala mzda klesajúcu tendenciu. Ďalej žalovaný uviedol, že nie je možné, aby štát zodpovedal za akékoľvek vynaložené trovy obhajoby, tu je potrebné preukázať, ako jednotlivé rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní podmienili úkony obhajoby a určiť rozsah týchto úkonov, ktoré boli rozhodnutím o väzbe, resp. nezákonným rozhodnutím vyvolané. Žalobcovi mohla vzniknúť v tomto smere iba taká škoda spočívajúca v trovách

obhajoby, ktorá by predstavovala odmenu za riadne preukázané a účelne vykonané úkony právnej služby, pričom doklady predložené k žalobe nejako nepreukazujú relevantným spôsobom skutočnosť, že k vyúčtovaným úkonom reálne došlo. Poukázal na § 18 ods. 3 zákona, v zmysle ktorého súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Nemajetkovú ujmu v peňažnej forme možno priznať v prípade, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením a súčasne nie je možné uspokojiť ju inak. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch predpokladá značnú mieru zásahu do osobnosti fyzickej osoby a žalobcu v tomto smere zaťažuje nielen povinnosť tvrdenia, ale aj bremeno dôkazu. Samotná skutočnosť, že bolo voči žalobcovi vedené trestné stíhanie, v priebehu ktorého bol vzatý do väzby, nemá bez ďalšieho za následok vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peňažnej forme. Žalobca nepreukázal taký neoprávnený zásah do osobného, pracovného a spoločenského života, ktorý by odôvodňoval priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch v požadovanej výške. Navyše uplatnený nárok je neprimeraný s poukazom na úpravu v § 17 ods. 4 zákona. Nie je tu daná priama a bezprostredná príčinná súvislosť medzi žalobcom požadovanou náhradou škody a právnymi titulmi, od ktorých svoj nárok odvíja.

(3) Replikou zo dňa 07.01.2016 (mailové podanie - č. I. 77) - doplnenou v písomnej forme 11.01.2016 žalobca uviedol, že poukazujúc na uznesenie odvolacieho súdu zo 14.10.2008 (v trestnom konaní) žalobca sa priznal len v dôsledku strachu zo správania sa príslušníkov PZ, dôkaz získaný príslušníkom PZ je nezákonný, žalobca nevykonal čin verejne, nakoľko išlo len o súkromnú komunikáciu prostredníctvom internetového portálu. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR č. k. 1Cdo 608/2010 zo dňa 29.02.2012 sa pôvodne zákonná väzba v dôsledku oslobodenia obžalovaného spod obžaloby stáva nezákonnou a zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú oslobodenému obžalovanému vykonanou väzbou. V danom prípade bola väzba žalobcu nezákonná, nakoľko bol oslobodený spod obžaloby a táto skutočnosť mu zo zákona bez akýchkoľvek pochybností zakladá nárok na náhradu škody voči štátu. Žalobca poukázal na to, že škoda mu vznikla na základe uznesenia o vznesení obvinenia vydaného Okresným riaditeľstvom PU, Úradu justičnej a kriminálnej polície zo dňa 28.08.2006 č. ORP-1040/OZV-DS-2006, čím predmetné rozhodnutie označuje za rozhodnutie, na základe, ktorého mu vznikla škoda, a nie odsudzujúci rozsudok, ako žalobca uviedol vo svojej žalobe. V zmysle judikatúry práve toto rozhodnutie zakladá nárok na náhradu škody v prípadoch, kedy došlo k oslobodeniu spod obžaloby. Ďalej uviedol, že napriek vyžiadaniu od advokátky zastupujúcej žalobcu v trestnom konaní, nebol žalobcovi predložený žiadny účtovný doklad k trovám právneho zastúpenia žalobcu, k čomu poukázal žalobca vo vyjadrení na to, že zákon o účtovníctve vyžaduje archiváciu účtovných dokladov po dobu piatich rokov. Keďže súdy v trestnej veci žalobcu konali šesť rokov, žalobca nie je schopný relevantné doklady k právnym službám advokátky v trestnom konaní predložiť, táto skutočnosť však nemôže byť na ťarchu žalobcu. K uplatneniu náhrady mzdy žalobca uviedol, že v trvalom pracovnom pomere pracoval u zamestnávateľa od 01.03.2006 a preto na zistenie denného vymeriavacieho základu rozhodným obdobím je obdobie od T. XXXX do prvého dňa väzby, takto predstavuje celková výška náhrady sumu 1.770,44 eur. K limitácii nemajetkovej ujmy uviedol, že žalovaným poukazované ustanovenie § 17 ods. 4 zákona je účinné v platnom znení od 01.01.2013, pričom žalobcovi vznikla škoda a nárok na jej uplatnenie (právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku dňa 12.01.2012) v čase, keď predmetné ustanovenie nebolo účinné.

(4) Tunajší súd ako súd prvoinštančný vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 12C/299/2015-104 dňa 18.01.2016 tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania. K záveru žalobu zamietnuť dospel vyhodnotením vykonaného dokazovania s tým, že nárok žalobcu nie je opodstatnený, nakoľko rozhodnutie súdu o vzatí žalobcu do väzby nemožno považovať za nezákonné rozhodnutie, aj keď v konečnom dôsledku bolo trestné konanie ukončené oslobodením žalobcu (v postavení obvineného/obžalovaného) spod obžaloby a konečný výsledok v danom prípade neznamena, že trestné konanie bolo nezákonné (prispel k tomu aj žalobca vlastným priznaním) a že tu neboli dané dôvody väzby; ani v rozhodnutí odvolacieho súdu (v trestnom konaní) nebolo konštatované nezákonné rozhodnutie, ale nezákonný jeden (síce jediný) dôkaz. Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Trnave ako súd druhoinsťančný napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil tunajšiemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Z odôvodnenia odvolacieho súdu okrem iného vyplýva, že keďže žalobca v priebehu konania pred súdom prvej inštancie označil ako v poradí druhé nezákonné rozhodnutie (podaním zo dňa 07.01.2016) uznesenie Okresného riaditeľstva PU, Úradu justičnej a kriminálnej polície, Odboru skráteného vyšetrovania v J. U. č. ORP-1041/OYV-DS-2006 zo dňa 28.08.2006 o vznesení obvinenia, namiesto v žalobe označeného odsudzujúceho rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 04.06.2008, išlo o procesné podanie, z ktorého vyplýva podstatné doplnenie rozhodujúcich skutočností

v žalobe (k zmene skutkových okolností, čo mení i skutkový stav veci) a bolo povinnosťou súdu prvej inštancie sa s touto zmenou žaloby kvalifikovane procesnoprávne vypoariadať, a teda o zmene žaloby rozhodnúť s poukazom na § 142 CSP. Pre ďalší priebeh konania odvolací súd uviedol ďalej, že základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. V prípade posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takému rozhodnutiu došlo, pretože sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké následky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania, ako logicky i oslobodenie spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že sa stal skutok a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, resp. o oslobodení spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, čo zároveň znamená, že podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým zasiahli do základných práv jednotlivca. Nie je rozhodné ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa napokon ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti občanovi, bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody sa potom posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Právoplatné rozhodnutie súdu o oslobodení žalobcu spod obžaloby má rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, v dôsledku čoho boli splnené zákonné podmienky pre vznik nároku žalobcu na náhradu predmetnej škody. Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných v ustanovení § 8 ods. 5 zákona o zodpovednosti za škodu (tu oslobodenie spod obžaloby). Kumulatívnou podmienkou je súčasné nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne (§ 8 ods. 6 zákona o zodpovednosti za škodu). Je nesporné, že prvý predpoklad vzniku nároku žalobcu na náhradu škody, konkrétne oslobodenie spod obžaloby, v danom prípade daný je. Súd prvej inštancie sa ďalej musí zaoberať tým, či tu nenastala niektorá zo zákona predpokladaná negatívna skutočnosť, ktorá by vzniku nároku zabránila (možné zavinenie si väzby).

(5) Uznesením č. k. 12C/299/2016-134 zo dňa 11.08.2017 súd pripustil zmenu žaloby v intenciách procesného návrhu žalobcu.

(6) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, svedkov, oboznámením sa s obsahom spisu tunajšieho súdu vedeného vo veci sp. zn. 1T/199/2007, s predloženými listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav veci:

(7) Uznesením zo dňa 28.08.2006 bolo začaté Okresným riaditeľstvom PZ v J. U., úradom justičnej a kriminálnej polície, odborom skráteného vyšetrovania vo veci sp. zn. ORP-1041/OSV-DS-2006 trestné stíhanie pre prečin poškodzovania cudzej veci (po zmene právnej kvalifikácie vyňatý), prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia a prečin podnecovania k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti a ďalším uznesením z toho istého dňa vznesené obvinenie voči žalobcovi. V tomto uznesení sú konštatované tri skutky kladené žalobcovi za vinu. Proti uzneseniu podal žalobca ako obvinený sťažnosť.

(8) Uznesením tunajšieho súdu č. k. Tp 62/06 zo dňa 31.08.2006 bol žalobca ako obvinený vzatý do väzby (počnúc dňom 28.08.2006) z dôvodu obavy z pokračovania v páchaní obdobnej trestnej činnosti. Podľa zápisnice po výsluchu žalobcu predchádzajúceho vzatiu do väzby žalobca uviedol, že tvrdenia v návrhu na vzatie do väzby sú pravdivé, nevie, prečo to urobil, veľmi ho to mrzí a viackrát to v živote nespraví. Práva podať sťažnosť sa žalobca vzdal. Uznesením zo dňa 06.12.2006 bol žalobca z väzby prepustený na slobodu.

(9) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 1T/199/2007-233 zo dňa 04.06.2008 bol žalobca ako obžalovaný uznaný za vinného zo spáchania všetkých troch skutkov a spôsobenia škody vo výške celkom 5.785,20 Sk (pre poškodenie a odcudzenie dopravnej značky).

(10) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 1T/199/2007-313 zo dňa 04.05.2011 bol žalobca spod obžaloby oslobodený. V odôvodnení rozsudku sa okrem iného konštatuje, že aj keď bolo preukázané, že obžalovaný za vinu mu kladené skutky spáchal, nejedná sa o konštatovaný prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia alebo prečin podnecovania k rasovej a etnickej nenávisti pre absenciu priameho úmyslu, ide tu o priestupok. Objektom útoku bola maďarská národnostná menšina, nebola tu však naplnená objektívna stránka prečinu spočívajúca vo verejnosti. Skutky tak nie sú trestnými činmi. Rozhodnutie bolo napadnuté odvolaním, Krajský súd v Trnave ako súd odvolací uznesením č. k. 6To/81/2011-326 zo dňa 12.01.2012 zamietol odvolanie okresného prokurátora. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd okrem iného konštatoval, že prejavy na internete (prostredníctvom e-mailovej pošty) nie sú verejnou, ale privátnou komunikáciou, jediným usvedčujúcim dôkazom voči obžalovanému ohľadne jeho konkrétnych prejavov na internete je jeho výpoveď a tu ide o dôkaz nezákonný, a teda nepoužiteľný, z dôvodu zásahu príslušníka polície do skutkového deja.

(11) Dňa 22.12.2014 žalobca podal žalovanému v podateľni sídla orgánu konajúceho v mene štátu žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (č. I. 25). V žiadosti označil dve nezákonné rozhodnutia, z ktorých si uplatňuje náhradu škody vo výške straty na zárobku 1.951,72 eur a vo výške trov právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie vo výške 3.285,66 eur a ďalej náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 200.000 eur, a to rozhodnutie o väzbe a rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým súd uznal poškodeného za vinného.

(12) Žalobca vo svojej výpovedi (dňa 09.12.2015) uviedol, že pred vzatím do väzby vypovedal pôvodne pod tlakom a po druhýkrát nebol riadne poučený a bez prítomnosti advokátky. Keď bol dotazovaný sudcom na to, či mieni podať odvolanie, reagoval žalobca s tým, že to chce mať už za sebou. Má za to, že nespravil nič zlé, ale správali sa k nemu ako k teroristovi. Potvrdil, že k spáchaniu skutku sa priznal, ale pod nátlakom. List sudcovi z väzby napísal, lebo ho mrzelo, že takto skončil, ale dôvody doposiaľ nepozná. Policajti (obvinení zo zneužitia právomoci verejného činiteľa) boli v trestnom konaní oslobodení. Pred vzatím do väzby žil klasickým životom mladého muža - pracoval a športoval. Jeho prípad bol medializovaný v Rádiu Q., v G. v relácii G., v televízii O., písal o ňom týždenník L. X J.. Jeho matka predtým bola plná života, kvôli prípadu schudla 20 kíl, jej psychické zdravotné problémy pretrvávajú. Udržoval vzťah s priateľkou, ktorá pod vplyvom svojej matky po vzatí žalobcu do väzby ukončila vzťah. Po prepustení z väzby nadviazal nový vzťah, z ktorého pochádza dieťa, nebývajú spolu, nedokázal si zariadiť život do budúcnosti, lebo nevedel, kam bude prípad smerovať. Rodina z G. kvôli prípadu ukončila s nimi kontakty, pretože ich navštívila G., pred nimi sa teta z G. o ňom vyjadrila, že bol hlupák. Dovtedy sa navštevovali asi štyrikrát do roka. Ľudia z okolia ho označovali za fašistu, extrémistu a neonacistu. Svoju výpoveď doplnil písomne (podaním z 07.01.2016), že okrem toho, čo je uvedené v zápisnici o pojednávaní, uvádza aj ďalšie zásahy do osobného života - kolegovia v zamestnaní si robili na úkor žalobcu žarty o jeho sexuálnej orientácii po návrate z väzby, žalobca nedokázal zabezpečiť vtedajšiu priateľku, s ktorou má dieťa, nakoľko nevedel, či sa bude jeho väzobné stíhanie opakovať, okolie vnímalo a nazeralo na žalobcu ako na radikála, keďže takto bol prezentovaný v mienkotvorných médiách, po hádke s rodinou z G. z dôvodu návštevy reportérov z televízie sa prestali sťkať, väzba pôsobila na žalobcu veľmi negatívne po psychickej stránke, čo sa prehĺbilo po zistení, že jeho matka sa pokúsila o samovraždu.

(13) Podľa pracovného posudku zamestnávateľa žalobcu vystaveného dňa 05.09.2006 (č. I. 31) žalobca u dotyčného zamestnávateľa pracoval od T. XXXX v trvalom pracovnom pomere, pridelenú prácu vykonával zodpovedne, včas a dôsledne. V pracovnom kolektíve je obľúbený, ochotný zapojiť sa do pracovných a mimopracovných aktivít. Zamestnávateľ potvrdením zo dňa 13.03.2012 (predloženým žalobcom opakovane v origináli) špecifikoval príjmy žalobcu za obdobie od januára 2006 do februára 2012, pričom za obdobie mesiacov august až november 2006 vykázal nulový príjem žalobcu (č. I. 35, 82).

(14) Podľa lekárskej správy zo dňa 21.10.2006 bola matke žalobcu diagnostikovaná reakcia na ťažký stres a odporúčaná s poukazom na významnú emočnú záťaž psychiatrická dispenzarizácia, nebol vyjadrený depresívny syndróm ani známky psychotickej poruchy. Podľa správy psychiatra z 17.04.2007 trpí matka žalovaného zmiešanou úzkostnou a depresívnou poruchou. (č. I. 33, 34) Svedkyňa W. X. - matka žalobcu vo svojej výpovedi dňa 06.11.2017 uviedla, že pred vzatím do väzby sa žalobca správal normálne, primerane svojmu veku, bol bezproblémový, chodil do školy, mal kamarátov, hral futbal, športoval. Väzbu vnímal strašne a sama sa zrútila. Zmenil sa. Susedia v dome naňho poukazovali, jednoducho pošliapali jeho ľudskú dôstojnosť. Vidí, že ho to trápi a je presvedčený, že spravodlivosť

neexistuje, sama sa kvôli prípadu psychicky zrútila, dva roky sa liečila u psychiatra. Podľa nej bol prípad spolitizovaný. Právne zastúpenie žalobcu platila ona, následne jej však žalobca všetko splatil.

(15) Dokladmi vystavenými advokátom (obhajcom) Mgr. Evou Bognárovou (č. l. 37 a nasl.) vykázal žalobca vyúčtovanie úkonov právnej služby v období od 07.09.2006 do 31.05.2007 v sume 27.684,50 Sk (918,96 eur), k tomu predložil doklad o úhrade zálohy vo výške 15.000 Sk (497,91 eur) dňa 18.09.2006; v období od 01.01.2008 do 31.12.2008 v sume 22.743 Sk (754,93 eur), k tomu doklad o úhrade v sume 755,01 eur dňa 16.01.2009; v období od 01.01.2009 do 12.01.2012 v sume 1.113,78 eur a k tomu doklad o úhrade vyúčtovanej čiastky zo dňa 26.01.2012. Obhajkyňa podala súdu e-mailom zo dňa 06.11.2017 vyjadrenie (č. l. 158) o tom, že žalobcu v období rokov 2006 až 2012 zastupovala v trestnom konaní, plnomocenstvo na zastupovanie jej udelila jeho matka, s ktorou mala podpísanú aj zmluvu o právnej pomoci, o prijatí hotovostných platieb vystavila príjmové pokladničné doklady, celkom prijala plnenie vo výške 3.285,66 eur. Podľa čestného prehlásenia zo dňa 19.11.2015 vystaveného matkou žalobcu trovy právneho zastúpenia vyúčtované v trestnom konaní zaplatila advokátke práve matka žalovaného a žalobca svojej matke následne nezaplatenú sumu uhradil (č. l. 74).

(16) Svedok J. K., kamarát žalobcu vo svojej výpovedi dňa 06.11.2017 uviedol, že žalobcu pozná od detstva, spolu aj pracovali u toho istého zamestnávateľa v čase jeho väzobného stíhania, predtým bývali často spolu, stretávali sa aj mimo školy a mimo práce, športovali. Bol nekonfliktný a nič nenasvedčovalo veciam, ktoré sa stali. V práci mal pozitívny posudok, riadne sa do pracovného procesu začlenil, vedel si zastať viacero pozícií. Následne boli naňho kladené rôzne otázky typu prečo, za čo, aj zo strany kolegov, aj zo strany vedenia, najbližšia skupina držala s ním, niektorí ho však odcudzovali a pýtali sa ho, čo vo väzbe robil a ako sa k nemu správali, sám svedok sa so žalobcom o tom, čo sa stalo, veľmi nebavil, radšej riešili iné veci. Prípad vplyv na pracovnú pozíciu žalobcu nemal, vrátil sa opäť na pozíciu, v akej bol predtým. V prípade niektorých kamarátov uviazla komunikácia so žalobcom, v prípade svedka nie.

(17) Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bodu 1. zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákona“) vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, škoda vznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom alebo ak škoda bola spôsobená nesprávnym úradným postupom súdu.

(18) Podľa § 3 ods. 1 zákona zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo d) nesprávnym úradným postupom. Podľa ods. 2 zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

(19) Podľa § 5 ods. 1 zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

(20) Podľa § 6 ods. 1 zákona ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezakonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa § 8 ods. 6 písm. a/ zákona právo na náhradu škody nevznikne, ak si osoba uloženie trestu, ochranného opatrenia alebo väzbu zavinila sama.

(21) Podľa § 15 ods. 1 zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Podľa § 16 ods. 1 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

(22) Podľa § 17 ods. 1 zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk. Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj

nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Podľa ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení. Podľa ods. 4 (v znení platnom do 31.12.2012) výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej jedna tridsatina priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to za každý, aj začatý deň pozbavenia osobnej slobody. Podľa ods. 4 (účinného od 01.01.2013) výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu.

(23) Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, alebo nezákonným rozhodnutím podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je osobitnou zodpovednosťou a zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie). Všetky zákonné podmienky vzniku tejto zodpovednosti musia byť splnené kumulatívne. Pri nesplnení čo i len jednej podmienky zodpovednosť za škodu nevznikne. Pri splnení všetkých podmienok naraz sa zodpovednosti za škodu nemožno zbaviť. Základnými predpokladmi vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím sú 1/ nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, 2/ vznik a existencia škody, 3/ príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a škodou.

(24) V zmysle nálezov Ústavného súdu ČR zo dňa 28. augusta 2007 a 17. júna 2008 vydaných vo veciach sp. zn. IV.ÚS 62/05 a II.ÚS 590/08 „nemožno akceptovať názor, podľa ktorého je daná zodpovednosť štátu za škodu iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť a nie aj v prípadoch zastavenia trestného konania či oslobodenia spod obžaloby. Takýto výklad je výkladom formalistickým, príliš reštriktívnym a ústavne nekonformným, pretože uprednostňuje formu vyslovenia nezákonnosti trestného stíhania a neberie do úvahy, že z hľadiska zásahu do osobnostných práv súkromnej sféry jednotlivca sú formy vyslovenia nezákonnosti trestného stíhania celkom irelevantné.“ „Ak sa trestné stíhanie ukázalo ako nedôvodné, bola nedôvodná tiež samotná väzba ako prostriedok vedúci k vyšetreniu údajnej trestnej činnosti. Nebyť samotného trestného stíhania, nebol by jednotlivец podrobený povinnosti znášať jednotlivé procesné úkony alebo uplatnenie obmedzujúcich inštitútov vrátane výkonu samotnej väzby.“

(25) Rovnako k takému záveru dospel Najvyšší súd SR v uznesení z 18. októbra 2010 vo veci sp. zn. 4MCdo 15/2009, keď uviedol, že „z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (pokiaľ k takému rozhodnutiu došlo z dôvodov, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť.“ V prenesenom význame na súdenu vec právoplatnosťou rozhodnutia o oslobodení obžalovaného spod obžaloby sa trestné konanie končí, čo znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia. Výsledky trestného konania ukázali, že nejde o trestný čin, teda podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo a vyšla tak najavo nezákonnosť rozhodnutia o začatí trestného stíhania a väzba nebola dôvodná.

(26) Žalobca v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku doručenej žalovanému si uplatnil nárok z dvoch ním tvrdených nezákonných rozhodnutí, a to uznesenia o vzatí do väzby a následného v poradí prvého rozsudku vydaného v trestnej veci, ktorým prvoinštančný súd uznal žalobcu za vinného. V priebehu súdneho konania dispozitívnym úkonom zmenil titul svojho nároku a namiesto rozsudku určil za nezákonné rozhodnutie, z ktorého mu mal vzniknúť nárok na náhradu škody, uznesenie o vznesení obvinenia. Uvedené rozhodnutie však nebolo predmetom žiadosti o predbežné prejednanie nároku, čo je však predpoklad pre uplatnenie nároku z tohto rozhodnutia na súde a preto pre túto absenciu súd v tejto časti nárok žalobcu zamietol. V ďalšom sa zaoberal nárokom žalobcu na náhradu škody z nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vzatí do väzby. Tu s poukazom na ustálenú judikatúru súd dospel k záveru, že nárok žalobcu daný je.

(27) K posúdeniu dôvodov, pre ktoré by tu nárok nebol daný v zmysle § 8 ods. 6 zákona súd uvádza, že (negatívny) predpoklad nebol naplnený. Nemožno pripísať na ťarchu žalobcovi, že nepodal sťažnosť

proti rozhodnutiu o vzatí do väzby. Štát musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. „Právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nemá ten, kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predloženia.“ (z rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. februára 1990 vo veci sp. zn. 1Cz 6/90)

(28) Žalobca cestou advokátky k limitácii náhrad upravenej novelou zákona zákonom č. 412/2012 Z. z. poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.03.2016, podľa ktorého nemožno aplikáciou novelizovaného ustanovenia obmedzovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy hornými limitmi náhrad poskytovaných osobám poškodených násilnými trestnými činmi. Takýto prístup by popieral princíp úporného odškodnenia, spôsoboval by neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásad legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bolo by porušením zásad zákazu retroaktivity. Žalovaný k predmetnej problematike poukázal na rozsudok Okresného súdu Trenčín č. k. 17C/94/2014-164 zo dňa 03.09.2015, v ktorom vyslovil súd opačný názor.

(29) K tomu súd udáva, že problematiky § 17 zákona sa v súvislosti s posudzovanou vecou dotkli dve novely (zákonom č. 517/2008 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2009 a zákonom č. 412/2012 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2013). V prvom prípade novela obsahovala prechodné ustanovenie (§ 27b ods. 1), podľa ktorého zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami vydanými pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za nesprávny úradný postup pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa riadi predpismi účinnými do 31. decembra 2008. V druhom prípade novela neobsahovala žiadne prechodné ustanovenia. V posudzovanej veci uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané v roku 2006, rovnako uznesenie o vzatí do väzby. Právo poškodeného na náhradu škody vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok (tu oslobodenie obžalovaného). Preto súd aplikoval na danú vec právnu úpravu účinnú do 31.12.2012. (por. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 17Co/144/2015 zo dňa 15.02.2017)

(30) Predmetom konania je nárok žalobcu na náhradu majetkovej škody v sume 5.274,13 eur a na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 200.000 eur. Majetková škoda a nemajetková ujma mala byť žalobcovi spôsobená nezákonným rozhodnutím - uznesením o vzatí do väzby.

(31) Podľa § 18 ods. 1 zákona (v znení do 31.12.2012) náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Podľa ods. 3 súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

(32) K náhrade škody si uplatnil žalobca náhrada mzdy za obdobie jeho držania vo väzbe vrátane žalobcom zaplatených odvodov a náhradu za vynaložené trovy právneho zastúpenia počas celého obdobia trvania trestného stíhania. K náhrade mzdy predložil potvrdenie zamestnávateľa o výške mzdy žalobcu za obdobie od februára 2006 do decembra 2008. Výpočet náhrady mzdy upravuje pre pracovnoprávne účely Zákonník práce v ustanovení § 134 ods. 2, ktoré súd analogicky použil. V zmysle uvedeného priemerná mzda žalobcu predstavovala 15.333,67 Sk (508,98 eur) mesačne, čo za 101 dní (3,33 mesiaca) strávených vo väzbe predstavuje 51.061,12 Sk, t. j. 1.694,92 eur, ktorú sumu súd žalobcovi priznal. Zaplatenie odvodov, uplatnených žalobcom žalobca nejakým spôsobom nepreukázal. Čo sa týka trov právneho zastúpenia, súd priznal náhradu žalobcovi výlučne za úkony súvisiace s väzobným stíhaním, nakoľko iba tieto úkony a z nich vyplývajúce trovy boli v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím, z ktorého súd nárok priznáva, keďže v súvislosti s vedením trestného stíhania po celé obdobie sa súd, ako bolo uvedené v odseku 26 tohto odôvodnenia, nezaoberal pre absenciu predbežného prerokovania nároku. V súvislosti s úkonmi právnikami vykonanými počas obdobia väzby a v súvislosti s väzbou boli vyúčtované úkony faktúrou č. 2007/048, a to návšteva obvineného a prevzatie prípadu, vyúčtované po 1.365 Sk, čo predstavuje 2.730 Sk, t. j. 90,62 eur, ktorú sumu súd žalobcovi priznal. Vo zvyšku nárok na náhradu majetkovej škody zamietol.

(33) Podľa § 17 ods. 1 zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Podľa ods. 2 v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak. Podľa ods. 3 výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

(34) Pred začatím trestného stíhania v roku XXXX bol žalobca bezúhonný, riadne zamestnaný, udržiaval partnerský vzťah, obmedzením osobnej slobody bol chod jeho pracovného a súkromného života narušený. V konaní žalobca však podľa názoru súdu nepreukázal významnú závažnosť následkov väzby, ktoré mali vzniknúť poškodenému v jeho súkromnom živote alebo v spoločenskom uplatnení. Väzba nemala vplyv na jeho prácu a pracovné zaradenie, nebolo preukázané, že vzťah, ktorý udržiaval, bol perspektívny, pričom záležitosti, ktoré nemohol riešiť podľa svojho tvrdenia žalobca pre trvanie trestného stíhania a väzbu, lebo „nevedel, ako sa to všetko nakoniec skončí“ (napríklad bytová otázka, úver), nevyriešil ani doteraz, čo opäť nepreukazuje významný zásah. Vo všeobecnosti však treba uviesť, že každé trestné stíhanie je záťažou pre obvineného a zasahuje do súkromného a osobného života každého jednotlivca, jeho cti a dobrej povesti a ani oslobodzujúci rozsudok nálepku trestne stíhaného, dokonca väzobne, zo stíhanej osoby nezmaže. Nad rámec takéhoto všeobecného zásahu však závažné okolnosti zistené neboli. Súd má zato, že v prípade neoprávneného držania žalobcu vo väzbe nepostačuje iba konštatovanie porušenia práva, ale je tu daný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobca bol totiž preukázateľne po dobu 101 dní obmedzený na slobode. Uplatnený nárok žalobcu bol však výrazne nadsadený, tu poukazuje súd na to, že účelom priznania primeraného zadosťučinenia, ktorú funkciu náhrada nemajetkovej ujmy má, nie je obohacovanie sa na úkor štátu, ale zmiernenie následkov z ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. S prihliadnutím na uvedené súd považoval za primerané zadosťučinenie priznanie sumy 15 eur za každý deň väzby, čo predstavuje 1.515 eur, ktorú sumu na náhrade nemajetkovej ujmy žalobcovi priznal. Vo zvyšku v tejto časti nároku žalobu zamietol.

(35) Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Podľa ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

(36) Keďže po procesnej stránke boli strany úspešné približne v rovnakom rozsahu, súd žiadnej z nich nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP). Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z. (Exekučný poriadok)